

ทัศนะของฟายอาเบนด์เกี่ยวกับฐานะของวิทยาศาสตร์ในสังคม

นางสาวสุวรรณ

ปรมาพจน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาปรัชญา

บัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2541

ISBN 974-332-329-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

FEYERABEND'S VIEW ON THE SOCIAL STATUS OF SCIENCE

Miss Suwanna Poramapoth

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts in Philosophy

Department of Philosophy

Graduate School

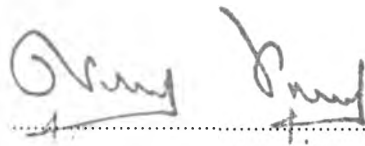
Chulalongkorn University

Academic Year 1998

ISBN 974-332-329-5

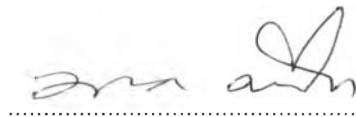
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ทศนะของฟายอาเบนด์เกี่ยวกับฐานะของวิทยาศาสตร์ในสังคม
โดย นางสาวสุวรรณา ปรมาพจน์
ภาควิชา ปรัชญา
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.สิริเพ็ญ พิริยจิตรกรกิจ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.มารค ตามไท)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร.สิริเพ็ญ พิริยจิตรกรกิจ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสรัจจ์ หงศ์ลดารมภ์)

สุวรรณา ปรมาพจน์ : ทักษะของฟายอาเบนด์เกี่ยวกับฐานะของวิทยาศาสตร์ในสังคม
(FEYERABEND'S VIEW ON THE SOCIAL STATUS OF SCIENCE) อ.ที่ปรึกษา : อ.ดร.
สิริเพ็ญ พริยจิตกรกรกิจ, 46 หน้า. ISBN 974-332-329-5.

วิทยานิพนธ์นี้มุ่งศึกษาญาณวิทยาของฟายอาเบนด์ รวมทั้ง ศึกษาและประเมินข้อถกเถียงของเขา
เกี่ยวกับฐานะของวิทยาศาสตร์ในสังคม

ในเบื้องต้น ผู้เขียนเริ่มด้วยการทำความเข้าใจฐานะของวิทยาศาสตร์ในสังคมตามทักษะของ
ฟายอาเบนด์ นั่นคือ วิทยาศาสตร์เป็นคตินิยมหนึ่งท่ามกลางคตินิยมอื่น ๆ และควรแยกวิทยาศาสตร์ออกจากรัฐ
ซึ่งเราจะเข้าใจได้ดีเมื่อเราเข้าใจญาณวิทยาของฟายอาเบนด์และทักษะทางสังคมของเขาที่รับมาจากมิลล์
ใน On Liberty ด้วย ต่อจากนั้น ผู้เขียนพยายามชี้ให้เห็นว่า ข้อวิพากษ์ที่มีต่อทักษะของฟายอาเบนด์ใน
เรื่องฐานะของวิทยาศาสตร์ในสังคม ได้แก่ ข้อวิพากษ์เรื่องสัมพัทธนิยมประชาธิปไตยเป็นสังคมในเห็น
สัมพัทธนิยมประชาธิปไตยเป็นสังคมอันตราย ความยุ่งยากในการกำหนดได้ทางวัฒนธรรม และการปฏิเสธ
ตัวเองของสัมพัทธนิยมประชาธิปไตย ไม่ประสบความสำเร็จ

ข้อสรุปของวิทยานิพนธ์นี้คือ ทักษะของฟายอาเบนด์เกี่ยวกับฐานะของวิทยาศาสตร์ในสังคมเป็น
ทักษะที่สามารถยอมรับได้

ภาควิชา ปรัชญา
สาขาวิชา ปรัชญา
ปีการศึกษา 2541

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

##C810700 MAJOR PHILOSOPHY

KEY WORD: FEYERABEND'S VIEW / THE SOCIAL STATUS OF SCIENCE / ANYTHING GOES / DEMOCRATIC RELATIVISM

SUWANNA PORAMAPOTH : FEYERABEND'S VIEW ON THE SOCIAL STATUS OF SCIENCE. THESIS ADVISOR : Ms. SIRIPHEN PIRIYACHITTAKORNKIT, Ph.D. 46pp. ISBN 974-332-329-5.

The purposes of this thesis are to study Feyerabend's epistemology as well as to study and evaluate his assessment of the social status of science.

Firstly, I begin with an examination on Feyerabend's view on the social status of science, - science is one ideology among many and should be separated from the state. To understand the view, we have to study his epistemology and his social position in the light of Mill's On Liberty. Secondly, I will try to indicate that the objections to his view on the social status of science, - that his democratic relativist position is utopian, would be harmful to society, entails difficulties of the cultural self-determination, and is self-refuting, - are unsuccessful.

The conclusion of this thesis is that Feyerabend's view on the social status of science is tenable.

ภาควิชา.....ปรัชญา
สาขาวิชา.....ปรัชญา
ปีการศึกษา..... 2541

ลายมือชื่อนิสิต..... กัญญา วัฒนศิริ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... ศิริเพณ ปิรียัชิตถกอร์นกีต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.มารค ตามไท ที่ทำให้เกิดวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้เขียนเสมอ ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.สิริเพ็ญ พิริยจิตรกรกิจ ที่ทำให้วิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีและทำให้ผู้เขียนรู้ซึ่งถึงคำว่า 'พากเพียร'

ผู้เขียนสำนึกในพระคุณของบิดา(ผู้ล่วงลับไปแล้ว)และมารดาที่เป็นกำลังใจตลอดเวลา ขอขอบคุณพี่ชายและน้อง ๆ ที่ดูแลและเอาใจใส่ต่อผู้เขียนเสมอ

ผู้เขียนขอขอบพระคุณคณาจารย์ รุ่นพี่และเพื่อน ๆ ที่ภาควิชาปรัชญาที่จุดประกายความคิดให้แก่ผู้เขียน ขอขอบคุณ คุณวัฒน์จันทร์ วัฒนธาดา ที่กรุณาส่งเอกสารอ้างอิงจากต่างประเทศมาให้ ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้อำนวยการ คณะทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ที่กรุณาให้โอกาสทางการศึกษา และขอขอบคุณเพื่อนร่วมงานทุกคนที่แสดงความห่วงใยผู้เขียนเสมอ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่	
1. บทนำ	1
- ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
- วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
- ขอบเขตงานวิจัย	2
- ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย	4
- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
2. ทักษะของฟายอาเบนด์	5
- ฐานะของวิทยาศาสตร์ในสังคม	5
- ทักษะทางญาณวิทยาของฟายอาเบนด์	14
- ทักษะทางสังคมของฟายอาเบนด์ที่มาจาก <i>On Liberty</i> ของมิลล์	24
3 ข้อวิพากษ์ที่มีต่อทักษะของฟายอาเบนด์	32
- สัมพันธนิยมประชาธิปไตยเป็นสังคมในฝัน	32
- สัมพันธนิยมประชาธิปไตยเป็นสังคมอันตราย	35
- ความยุ่งยากในการกำหนดได้ทางวัฒนธรรม	36
- การปฏิเสธตัวเองของสัมพันธนิยมประชาธิปไตย	40
4 สรุป	42
รายการอ้างอิง	44
ประวัติ	46